بەیاننامەی ڕێکخراو و چالاکوانانی بواری جینۆساید تایبەت بە کارکردن لە گۆڕە بەکۆمەڵەکان

بەپێی بەدواداچوونمان لە ماوەی چەند ڕۆژی ڕابردوو، تیمێکی وەزارەتی بەرگری عێراق بە گەڕان و پشکنین بۆ دۆزینەوەی ونبووانی وڵاتی کوەیت، بە بەکارهێنانی ئامێری قورس شۆفڵ و حەفارە بە شێوەی دوور لە زانستی هەڵدانەوەی گۆڕی بە کۆمەڵ کار لە نزیك جێگای گۆڕە بەکۆمەڵەکانی پارێزگای موسەننا (المثنی) تەل شێخیە لە سنووری نوگرەسەلمان دەکەن، بەگوێرەی زانیارییەکان ئەو شوێنە لە چەندین جێگە(موقع) بە دەیان گۆڕی بەکۆمەڵەی لێیە و تاکو ئێستا چەندین گۆڕی بەکۆمەڵەی قوربانیانی کوردی لێ هەڵدراوەتەوە. لەوانەش ئەو گۆڕەی ڕووفاتی 172 ئەنفالکراوی تێدا بوو، کە ماوەی زیاتر لە 5 ساڵی پێچوو تاکو گەڕێنرانەوە بۆ مۆنۆمێنتی ئەنفالکراوان لە چەمچەماڵ.
بە گوێرەی ئەو چەند وێنەیەی بڵاوکراوەتەوە، بەشێوەیەکی زۆر خراپ و نادروست و دوور لە بەها مرۆییەکان مامەڵە لەگەڵ ئەو گۆڕە دەکەن، بەجۆرێک کەللە سەری مرۆق لەبەن کەلەی حەفارە بە شکاوی بەدیار دەکەوێت، ئەمانە ڕووفاتی هەر کەسێک بن، وێنایەکی قێزەونە و مامەڵەی نا بەرپرسانەیە لەگەڵ ڕووفاتی قوربانیانی دەست ڕژێمە فاشیستەکەی بەعس. پێویستە مامەڵەیەکی بە کەرامەتەوە لەگەڵ ڕووفاتەکانیان بکرێت. بۆیە ئێمە وەکو رێکخراوەکان و نووسەران و چالاکوانانی بواری جینوساید و کەسوکاری ئەنفالکراوان لە کوردستان داواکارین لە:

یەکەم/ سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران هەوڵەکانی بخاتە گەڕ بۆ پاراستنی ئەو گۆڕە بەکۆمەڵانە و گۆڕەکانی تریش کە شوێنەکانیان دیاری کراوە، بەتایبەتی ئەوانەی تەل شێخیە لە نوگرەسەلمان تا ئەو کاتەی هەڵدەدرێنەوە و ڕووفاتی ئازیزیان دەگەڕێندرێتەوە کوردستان. پشتیوانی دەزگای شەهیدان و تیمی نیشتمانی گۆڕە بەکۆمەڵەکان بکات بۆ خێرا کردنی پرۆسەی هەڵدانەوەی گۆڕە بەکۆمەڵەکان.

دووەم / لە وەزارەتی بەرگری عێراق کارەکانی لەو شێوەیەی کە گوایە

بە هەڵکەندنی چاڵێک بۆ تەقاندنەوەی چەک و تەقەمەنی پاشماوەی شەڕ بووە لە سنووری تەل شێخییە ڕابگرێت، پرسی گەڕان و پشکنین بە لایەنی پەیوەندیدار بسپێرێت کە فەرمانگەی گۆڕە بەکۆمەڵەکانی سەر بە دەزگای شەهیدانی عێراقە، کە تایبەتمەندە بەم پرسە. لە کاتی کارکردن بۆ گەڕان بەدوای ونبووانی جەنگی کوەیت یان جەنگی (عێراق ـ کویت) کە لە ڕێگای لیژنەی سێقۆڵی دەکرێت، ئەگەر ڕووفاتی هەر جینەسایدکراو یان ئەنفالکراوەکیان بەرچاو کەوت، بە پەلە لایەنی پەیوەندیداری لێ ئاگادار بکەنەوە.

سێیەم/ لە دەزگای شەهیدانی عێراقی فیدرال، کار بکات بۆ خیراتر کردنی هەڵدانەوەی گۆڕە بەکۆمەڵەکانی تری تەل شێخییە، و تیمەکانی فەرمانگەی گۆڕە بەکۆمەڵەکان بخاتەگەڕ بۆئەوەی بەزوترین کات ئەو گۆڕانە هەڵبدرێنەوە. دەزگای شەهیدان داوا لە وەزارەتی بەرگری عێراق بکات پرسی گەڕان و پشکنین بەبێ تیمی تایبەتی گۆڕە بەکۆمەڵەکان ئەنجام نەدات.
چوارەم/ وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوان بەزووترین کات بێتە سەر خەت و لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار بەدواداچوون و ڕێکاری پێویست بگرێتەبەر و ڕێگری لە هەموو هەوڵ و کارێکی نایاسایی و نائاسایی دوور لە بەهای مرۆڤایەتی لە چۆنیەتی هەڵدانەوەی گۆڕەبەکۆمەڵەکان بکات و ئەو کارە ڕابگرێت کە ئێستا دەکرێت، ناڕەزایی خۆی بە ئەم پرسە دەرببڕێت.
هەروەها پەیوەندییەکانی وەزارەت لەگەڵ فەرمانگەی گۆڕە بەکۆمەڵەکان سەر بە دەزگای شەهیدانی عێراق کە لە ئێستادا سستی بەخۆیەوە دەبینێت، کارا بکاتەوە بۆئەوەی ئەندامانی وەزارەتەکە ڕۆڵیان هەبێت لەگەڵ تیمی نیشتمانیی گۆڕە بەکۆمەڵەکان و ICMP سەنتەری نێودەوڵەتی بێسەروشوێنکراوان.
پێویست و زەرورە ئەندامییەتی وەزارەت لە لێژنەی سێقوڵی گەڕان و پشکنین بە ونبووانی (جەنگی عێراق ـ ئیران و جەنگی کوەیت) کە لێژنەی خاچی سووری نێودەوڵەتی سەرپەرشیتی دەکات و هەر سێ وڵات لە ڕێگای وەزارەتی تایبەتمەند ئەندامەتییان هەیە کارا بکاتەوە و لە تاکو لە نزیکەوە ئاگاداری چاودێری گەڕان و پشکنین بێت.
پێنجەم / هەڵدانەوەی گۆڕە بە کۆمەڵەکان، قوربانییەکان لە هەر نەتەوە و ئاینێک بن. پێویستە بەشێوەیەك بێت کەرامەتی مرۆڤ پارێزراو بێت و لەگەڵ پرنسیپە نێودەوڵەتییەکاندا هاوتا بێت و بە بەشداری کەناڵەکانی ڕاگەیاندن و پسپۆڕانی بیانی بەڕێوە بچێت, بەم شێوەیەی ئێستا تەواو ڕەتکراوەیە.

شەشەم/هەموو گۆڕە بە کۆمەڵەکان، بەتایبەتیش ئەو گۆڕانەی بەپێی ڕاپۆرتی بەشی گۆڕی بەکۆمەڵی CPA ئەمریکی و RCLO دیاریکراون کە لە 100 جێگە لە 301 گۆڕی بە کۆمەڵ کە پێشتر نیشانە و هێمایان لە سەر نەخشە بۆ دیاری کرابوو، بە مانگی دەستکرد وێنەی گیراوە، بەڵام عێراق باس لە داتای جۆراجۆر دەکات بۆیە پێویستە ڕووپێوێکی سەرتاسەری لە عێراق بکرێت بۆ دۆزینەوە و دەستنیشانکردنی گۆڕە بەکۆمەڵەکان، بەتایبەت ئەو ناوچانەی کە گومانی هەبوونی گۆڕی بەکۆمەڵیان لێدەکرێت. یان لەم بارەوە گومان نەهێڵێتەوە.

حەوتەم/ لە پرۆسەی وەرگرتنی سامپڵی خوێن بۆ کەسوکاری قوربانیانی هەموو کەیسەکانی جینۆسایدی فەیلی و بارزانی و هەڵەبجە و ئەنفال و ئێزیدی، پەلە بکرێت. هەروەها هەموو ئەو ڕووفاتانەی کە تا ئێستا هێنراونەتەوە و بڕیار بووە پشکنینی DNA یان بۆ بکرێت. بەتایبەتی بە زووترین کات ئەنجامی پشکنینی ڕووفاتی ١٧٢ ئەنفالکراواکەی چەمچەماڵ ئاشکرا بکرێت، لەگەڵ سامپڵی خوێنی کەسوکاریان بەراورد بکرێت تاوەکو ئەو متمانەیە دروست بێت، کە کارەکانیان ڕاست و دروست و زانستین و لە داهاتووش بە بێ وەرگرتنی سامپڵ لە هەر ڕووفاتێک و دڵنیا نەبوونەوەی لە ناسینەوەی لەلایەن کەسوکاریان ڕادەستی هیچ لایەنێک نەکرێت و پێویستە لێژنەی تایبەتمەند دابنرێت و نوێنەری کەسوکاری قوربانیانی جینۆسایدی تێدا بێ و لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار سەرپەرشتی و چاودێری وەرگرتن و هێنانەوە و ناشتنیان بکات.

هەشتەم / پێویستە یاسای کاروبار و پاراستنی گۆڕە بەکۆمەڵەکان ژمارە 5ی ساڵی 2006 هەموار کراوی ژمارە 13 ساڵی 2015 جارێکیتر هەموار بکرێتەوە ومافی گەلی کوردستان تیدا پارێزراو بێت کە خاوەنی زۆرترین قوربانی ناو گۆر□ بەکۆمەڵەکانە لە عێراق.

ناوەکان:

1-رێکخراوی داکۆکی لە مافی قوربانیانی کۆر□ بەکۆمەڵەکان
2-فوئاد عوسمان / رۆژنامەنووس و چالاکوان
3- رێکخراوی کوردستان بێ جینۆساید
4- تۆڕی رێکخراوە کوردستانییەکان بۆ دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی
5-ناوەندی داکۆکی پشدەر بۆ قوربانیان و جینۆسایدکراوان
6- محەمەد زرنگ چالاکوانی بواری جینۆساید
7-هەڵمەتی دادپەروەری
8-جەبار ئەحمەد توێژەر لە بواری جینۆساید

9- رێکخراوی مانەوە بۆ پرسی شەهیدان و ئەنفالکراوان
10-رۆژنامەی نگرەسەلمان
11- گ□قاری تۆبزاوە
12-هێمن حەسیب نووسەر و چالاکوانی بواری جینۆساید
13-عەلی بەندی چالاکوان و نووسەری بواری جینۆساید
14- پاریزەر ئەیاد ئیسماعیل کاکەیی پاریزەر له دۆسیەی ئەنفال و دۆسیەی بارزانیان لە دادگای باڵای تاوانی عێراق
15-تۆڕی ئایکان کوردستان
16-سەلاح کەرکوکی چالاکوانی جینۆساید- سوئید
17-عەباس هەمزه خدر، دادوەری پێشوو لە دادگای باڵای تاوانەکانی عێراق
18-رێکخراوی قەدەغەکردنی چەکی کۆکوژ لە کوردستان
19-عەدالەت عومەر توێژەر لە بواری جینۆساید
20-هەدار زوبێر بارزانی پارێزەری کەیسی ئەنفال و جینۆسایدی بارزانیەکان و پەرلەمانتاری خولی چوارەمی عێراقی
21-نازدار ئەسعەد محمود چالاکوانی بواری ئەنفال
22-مەلا شاخی نووسەر لە بواری جینۆساید
23-رێکخراوی جیهان بێ چەکی کیمیاوی و بایەلۆجی
24-محەمەد حەمە ساڵەح وەرگێڕ و توێژەری بواری جینۆساید
25-عادیل مەلا ساڵەح بەڕێوەبەری پەیوەندییەکان و راگەیاندنی وەزارەتی شەهیدان
26-هەڵمەتی ژیان نا بۆ ئیعدام لە کوردستان
27- گەردە مامە حەمە چالاکوان و بنەماڵەی قوربانی
28-حازم بلەیی نووسەر و چالاکوانی جینۆساید
29-زەمان عەبدە نووسەرو چالاکوانی بواری ئەنفال
30- رێکخراوی ئەنفالەکانی کوردستان
31- دلێر کەریم نووسەر و چالاکوان لە بواری ئەنفال
32-ئیبراهیم هەورامانی نووسەر و رۆژنامەنووس
33- لەتیف فاتیح فەرەج لێکۆڵەر لە بواری جینۆساید
34-ڕۆژان شەهید حەمەڕەش- ئەندامی خولی پێنجەمی پەرلەمانی کوردستان
35-هاوڕێ ئەحمەد مەجید چالاکوانی بواری جینۆساید, کەسوکاری ئەنفال
36-رێکخراوی چاودێری کوردۆساید-کوردستان
37- د. شۆڕش حاجی – لێکۆڵەر لە بواری ئەنفال و جێنۆساید
38- ئەنوەر عومەر سەعید یاسایی و شارەزا لە پرۆسەی هەڵدانەوەی گۆڕە بەکۆمەڵەکان
39- قاسم کازم چالاکوانی بواری جینۆساید و کەسوکاری

جینـۆسایدکراوان

40- سەوسەن محەممەد میرخان، کەسوکاری ئەنفال و سەرۆکی لێژنەی کاروباری شەهیدان، جینـۆساید و زیندانیانی سیاسی ل□ پەرلەمانی کوردستان خولی پێنجەم

41- شوان جەلال، کەسوکاری ئەنفال و ڕۆژنامەنووس

42- تـــاڤگە حمەصالـــح احمـــد بەڕێـــوبەری کاروبـــاری شەهیـــدان وئەنفالکراوانی کۆیە و ئەندامی ڕێکخراوی کۆژان بۆ پرسی ئەنفال

43- دیاکۆ مورادی -ڕۆژنامەوان و چالاکی مافی مرۆڤ – نۆروێژ

44- ڕێکخراوی چیرۆکەکانی ئەنفال

45- کۆمەڵەی داکۆکی لە پرسی ئەنفال

46- هاوڕێ پێشڕەو پێشمەرگەی د□ربین و کەسوکاری ئەنفال

47-عەلی مەحمود محەمەد چالاکوان لە بواری جینـۆساید